

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 712/2023
04.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Вукица Мидоровић, адвокат из ..., против тужене Фабрике уља "Банат" а.д. из Нове Црње, чији су пуномоћници Штефанија Пацек, адвокат из ... и Вања Ковачевић, адвокат из ..., ради поништаја решења и утврђења, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2356/2022 од 20.10.2022. године, у седници одржаној 04.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2356/2022 од 20.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Кикинди П1 36/22 од 08.03.2022. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтев усваја, па је поништено, као незаконито, решење тужене бр. .. од 06.12.2019. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду бр. .. од 28.08.2019. године, због истека рока на који је заснован. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужилац засновао радни однос код тужене на неодређено време 17.08.2015. године, па је тужена обавезана да тужиоца врати на рад, као и да му плати трошкове судског поступка у износу од 172.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж1 2356/2022 од 20.10.2022. године, ставом првим изреке, жалбу тужене делимично усвојио и преиначио пресуду Основног суда у Кикинди П1 36/22 од 08.03.2022. године, у делу датума заснивања радног односа тужиоца код тужене на неодређено време, тако што је исти утврђен дана 29.08.2018. године, док је у преосталом делу жалба туженог одбијена и наведена пресуда, у преосталом делу потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а наводима ревизије тужене не указује се на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је први пут почео да ради код тужене 17.08.2015. године, тако што је ангажован по основу уговора о обављању привремених и повремених послова бр. ../2015 од 17.08.2015. године, у периоду од 17.08.2015. године до 01.09.2015. године, а потом је са туженом закључио више уговора о обављању привремених и повремених послова, као и уговора о раду на одређено време, тако што је непрекидно и у континуитету до 06.12.2019. године обављао исте послове – службеник ..., који су обухватили послове ... и ... и целом кругу тужене. Између парничних странака је закључен уговор о раду бр. ..., 26.08.2019. године, за обављање послова радног места службеник ... на одређено време, почев од 28.08.2019. године, до шест месеци, по реализацији пројекта дел.бр. .. од 23.08.2019. године. Под бр. .. од 06.12.2019. године, тужени је донео решење о отказу уговора о раду којим је тужиоцу на пословима службеник ... отказао уговор о раду бр. .. од 28.08.2019. године, са припадајућим анексом уговора о раду, због истека рока на који је засновао радни однос на одређено време. Као разлог за доношење решења наведен је истек рока на који је заснован радни однос на одређено време, као и да су завршетком посла за које је запослени засновао радни однос према пројекту дел.бр. .. од 23.08.2019. године, се стекли услови да му престане радни однос 10.12.2019. године. У периоду од 22.08.2017. године до 10.12.2019. године тужилац је код тужене фактички обављао исте послове – послови ... и ... у целом кругу тужене, са периодима између уговора који су краћи од 30 дана, у укупном трајању од 27 месеци и 18 дана. Правилник о организацији и систематизацији радних места тужене од 11.01.2016. године, који је важио у моменту закључења првог уговора о обављању привремених и повремених послова између тужиоца и тужене од 17.08.2015. године, предвиђао је 8 извршилаца за радно место ..., за које се захтева IV степен стручне спреме и садржи набројане ... послове и ... послове, а Правилник туженог од 01.01.2017. године такође предвиђа 8 извршилаца за радно место службеник ... и потребан III степен стручне спреме. Тужилац има завршену средњу ... школу са IV степеном стручне спреме и за све време свог радног ангажовања код туженог је обављао исте послове који су по ранијем Правилнику о систематизацији радног места код туженог из 2006. године, систематизовани под називом "...", а по важећем Правилнику о систематизацији радних места код тужене из 2018. године, су систематизовани под називом "службеник ...". Радно време му је трајало 8 сати дневно, радио је у сменама, као и други запослени код тужене на тим пословима и то: два дана прву смену, два дана другу смену, два дана трећу смену, па је потом имао два слободна дана. Користио је годишњи одмор као и сате из прерасподеле радног времена, као и остали запослени. Био је члан синдиката код тужене и ишао на периодичне лекарске прегледе, као и други запослени који су обављали исте послове. Тужилац поседује лиценцу за послове ..., коју је стекао током 2016. године, јер је са осталим запосленима код тужене био упућен на полагање испита. Поред послова "службеник ...", тужилац је обављао и друге послове по налогу претпостављеног и по потреби (пунио балоне уљем, чисто круг фабрике, косио траву и слично). Тужилац је тако, без прекида код

тужене обављао исте послове у периоду од 22.08.2016. године до 18.01.2019. године, у трајању од 28 месеци и 28 дана.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужиоца усвојили, налазећи да су испуњени законски услови за прерастање радног односа тужиоца на одређено време у радни однос на неодређено време, на основу одредбе члана 37., у вези члана 197. Закона о раду, и да је због тога решење о отказу уговора о раду незаконито. Првостепени суд је утврдио да је тужилац засновао радни однос код туженог на неодређено време даном ступања на рад 17.08.2015. године, док је другостепени суд, у том делу преиначио првостепену пресуду, утврђујући датум заснивања радног односа по протеклу пет радних дана након истека 24 месеца рада, односно 29.08.2018. године, на основу одредбе члана 37. став 6. Закона о раду.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 37. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05...95/2018), прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком, или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1.). Послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2.). Прекид краћи од 30 дана не сматра се прекидом периода из става 2. овог члана (став 3.). Ако је уговор на раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за који је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6.). На основу одредбе члана 197. Закона о раду, послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова са: 1) незапосленим лицем; 2) запосленим који ради непуно радно време – до пуног радног времена; 3) корисником старосне пензије.

У конкретном случају, тужилац је без прекида обављао исте послове у периоду од 22.08.2016. године до 18.01.2019. године у трајању од 28 месеци и 27 дана, а то су послови који су током целог периода његовог рада код тужене били систематизовани Правилником о организацији и систематизацији радних места тужене под називом "...", односно "службеник ...", што значи да се не ради о пословима сезонског карактера. Правну природу уговора не одређује његов назив већ суштина правног односа који је њиме заснован. Нижестепени судови су правилно закључили да је тужена покушала да радни однос тужиоца представи као рад ван радног односа, док у суштини тужилац није имао прекида у раду у обављању послова код тужене, који су трајни, континуирани и предвиђени Правилником о систематизацији радних места код тужене, што упућује да је закључивањем појединачних уговора са тужиоцем, тужена злоупотребила право из одредбе члана 197. Закона о раду, а злоупотреба права је забрањена на основу одредбе члана 13. Закона о облигационим односима. Суд не може да пружи правну заштиту у вршењу права из облигационих односа противно циљу због ког је оно законом установљено.

Наводима ревизије туженог о погрешној примени материјалног права у ствари се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања у погледу континуитета рада тужиоца на истим пословима код тужене, што је без утицаја на одлучивање пошто ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања на основу одредбе члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, осим у случају из члана 403. став 2. тог закона, што овде није случај.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**